

Hawdd ei Ddeall

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Adolygiadau Diogelu

Dysgu oddi wrth y gorffennol i wneud y dyfodol yn fwy diogel

Mae'r ddogfen yma wedi cael ei hysgrifennu gan Lywodraeth Cymru. Mae'n fersiwn hawdd ei ddeall o 'Adolygiad Diogelu Unedig Sengl – Goleuo'r Gorffennol i wneud y Dyfodol yn Ddiogelach'.

Hydref 2022

Sut i ddefnyddio'r ddogfen yma

Dyma ddogfen hawdd ei deall. Ond efallai eich bod angen help i'w darllen. Gofynnwch i rhywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu chi.

Efallai bod y geiriau mewn **ysgrifen glas trwm** yn anodd eu deall. Rydych chi'n gallu gweld beth mae'r holl eiriau mewn glas yn feddwl ar **dudalen 41**.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Lle mae'r ddogfen yn dweud ni, mae hyn yn meddwl Llywodraeth Cymru. Am ragor o wybodaeth cysylltwch gyda:

Gwefan: llyw.cymru/canllawiau-diogelu

E-bost: SUSRWales@gov.wales

Mae'r ddogfen yma wedi cael ei gwneud yn hawdd ei deall gan **Hawdd ei Ddeall Cymru** gan ddefnyddio **Photosymbols**. I ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl o'r fersiwn hawdd ei deall yma, [cliciwch yma](#).

Cyflwyniad.....	4
Pam rydyn ni wedi creu ADUS.....	10
Pryd i wneud ADUS.....	11
Sut i wneud ADUS.....	17
Pwy sydd yn gwneud ADUS.....	19
Cynnwys teulu ac unigolion allweddol mewn adolygiadau.....	26
Camau ADUS.....	34
Diogelu gwybodaeth bersonol.....	38
Gwneud ADUS ar hen achosion.....	39
Prosesau eraill.....	40
Geiriau anodd.....	41

Cyflwyniad

Mae angen inni newid y ffordd rydyn ni'n delio gyda problemau **diogelu** yng Nghymru.

Mae **diogelu** yn meddwl amddiffyn iechyd, llesiant a hawliau dynol person. Yn enwedig plant ac oedolion sydd fwyaf mewn perygl. I wneud yn siŵr eu bod yn gallu byw yn rhydd o gamdriniaeth a niwed.

Pan mae plentyn neu oedolyn rydyn ni yn eu **amddiffyn** yn cael niwed, rhaid inni edrych ar beth sydd wedi digwydd.

Rhaid inni weithio gyda'n gilydd i weld beth allai fod wedi cael ei wneud yn wahanol i stopio'r niwed rhag digwydd.

Mae hyn yn cael ei alw yn **adolygiad diogelu**.

Yn y gorffennol pan oedd problem **diogelu** yn digwydd, roedden ni'n cael llawer o gyfarfodydd i siarad amdano.

Fe wnaethon ni ddarganfod bod cael llawer o gyfarfodydd am bynciau anodd yn gwneud i bobl deimlo yn:

- Ypset
- Blinedig
- Rhwystredig

Roedd hyn yn annheg i'r bobl oedd yn cymryd rhan. Roedden ni eisiau gwneud y broses yn fwy hawdd iddyn nhw.

Felly fe wnaethon ni ddatblygu'r **Adolygiad Diogelu Unedig Sengl (ADUS)**. Ffordd o ddelio gyda phroblemau diogelu.

Rhai o nodau **ADUS** ydy:

- Gwneud 1 proses **diogelu** i bawb yng Nghymru ei dilyn.

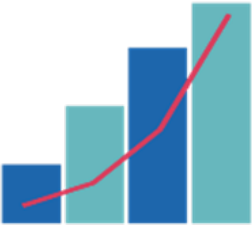
- Dod â llawer o bobl broffesiynol i **1 cyfarfod** i siarad am broblemau **diogelu**. Yn lle cael llawer o gyfarfodydd.

- Gwneud bywyd yn fwy hawdd i deuluoedd neu'r rhai sydd wedi dioddef. Gwneud yn siŵr bod ganddyn nhw lai o gyfarfodydd i fynd iddyn nhw.

- Gwneud pethau yn fwy cyflym heb golli ansawdd.

- Gwneud yn siŵr ein bod yn gwneud pethau yn well yn y dyfodol.

- Gwneud yn siŵr bod gan staff gefnogaeth mawr ei angen gan reolwyr.

- Gwneud yn siŵr bod staff yn deall yr effaith mae sefyllfaoedd anodd yn ei gael ar deuluoedd.

- Gwneud yn siŵr ein bod yn dysgu o achosion cymhleth.

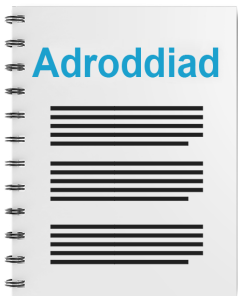

Er mwyn cyflawni ein nodau ar gyfer yr ADUS rydyn ni wedi creu rhwydwaith cymorth.

Fe fydd y rhwydwaith cymorth yn cynnwys:

- **Lle** y bydd yr holl **ADUS** sydd wedi eu gorffen yn cael eu cadw. Fe fydd gweithwyr proffesiynol yn gallu darllen yr hen adolygiadau yma iu'w helpu nhw i ddysgu.

Fe fyddwn ni yn ysgrifennu adroddiadau am y pethau sydd wedi mynd o'i le fwyaf aml. A'r problemau roedd hynny wedi ei achosi.

- **Tîm** fydd yn gwneud yn siŵr ein bod yn dysgu oddi wrth y pethau sydd wedi mynd o'i le. Fe fyddan nhw yn gweithio gyda phartneriaid i wneud yn siŵr bod pawb yn dysgu oddi wrth hen adolygiadau.

Fe fyddan nhw yn rhoi hyfforddiant ac yn cynnal digwyddiadau i rannu'r ffyrdd gorau o weithio a'r gwersi sydd wedi cael eu dysgu ar draws Cymru.

- **Bwrdd** a fydd yn cysylltu beth rydyn ni wedi ei ddysgu gyda pholisiau a chynlluniau yng Nghymru. Fe fyddan nhw yn cefnogi newidiadau i'r gyfraith ac yn cael y pethau rydyn ni eu hangen i wneud yn siŵr ein bod yn gweithio yn y ffyrdd gorau.

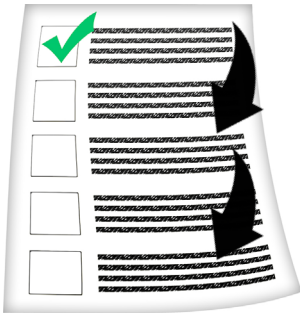

Fe fyddan nhw yn siarad am broblemau difrifol sydd angen delio gyda nhw ar lefel cenedlaethol a DU.

Pam rydyn ni wedi creu ADUS

Rydyn ni wedi creu **ADUS** i gadw pobl yn ddiogel rhag niwed yn y dyfodol.

Rydyn ni eisiau gwneud y broses **diogelu** yn well. A'i gwneud yn fwy hawdd i ddysgu o achosion .

Dydy **ADUS** ddim am roi bai ar staff am wneud camgyleriadau. Maen nhw yn gwneud yn siŵr ein bod yn dysgu o bob achos.

Mae'n bwysig bod pawb yn onest ac yn agored yn ystod **ADUS**. Oherwydd dyna sut fyddwn ni yn gwneud pethau yn well.

Mae'n bwysig hefyd bod pobl sydd fwyaf mewn perygl yn cael dweud eu dweud. Oherwydd mae eu llais yn cyfrif.

Pryd i wneud ADUS

Fyddwn ni ddim yn gwneud **ADUS** ar gyfer pob achos rydyn ni yn ei weld. Fe fyddwn ni yn gwneud **ADUS** pan:

Rydyn ni'n meddwl bod plentyn neu oedolyn mewn perygl wedi cael eu **cam-drin** neu eu esgeuluso.

Cam-drin **ydy pan mae rhywun yn eich anafu neu** yn eich trin yn ddrwg. Mae gwahanol fathau o gam-drin.

Mae **esgeulustod** yn fath o **gam-drin**. Mae'n meddwl bod rhywun heb roi'r gofal rydych chi ei angen i chi.

Ac maen nhw wedi marw neu bron wedi marw. **Neu** os ydyn nhw wedi cael niwed mewn ffordd ddrwg iawn.

Fe fyddwn ni hefyd yn edrych i weld os oedden ni'n gwybod am y plentyn neu'r oedolyn yma mewn perygl o'r blaen.

Ac a ddylen ni fod wedi bod yn gweithio yn fwy caled i'w cadw nhw'n ddiogel.

Fe fyddwn ni'n gwneud ADUS pan:

Mae **lladdiad domestig** rhywun dros 16 oed wedi digwydd.

Lladdiad domestig ydy pan mae rhywun wedi cael eu lladd gan berson sydd yn perthyn iddyn nhw, neu wedi cael perthynas gyda nhw.

Ac rydyn ni'n meddwl bod y person wedi marw o drais, **camdriniaeth** neu **esgeulustod** gan rhywun sydd yn perthyn iddyn nhw. Neu wedi cael perthynas gyda nhw.

Fe fyddwn ni'n gwneud **ADUS** hefyd os ydy rhywun yn **lladd ei hun**. Ac rydyn ni'n meddwl eu bod wedi gwneud hynny oherwydd bod rhywun yn gwneud niwed iddyn nhw.

Mae rhywun yn **lladd ei hun** pan mae rhywun yn drist iawn ac maen nhw'n penderfynu lladd eu hunain.

Mae gennym ni reolau i'w dilyn wrth adolygu **lladdiadau domestig**.

Fe fyddwn ni yn gwneud ADUS pan:

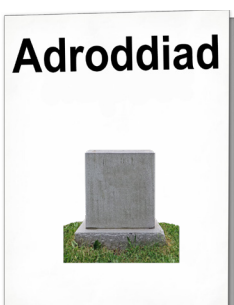
- mae **lladdiad** wedi digwydd

- ac mae'r **cyflawnwr** yn rhywun sydd wedi defnyddio gwasanaethau iechyd meddwl yn y flwyddyn ddiwethaf.

Cyflawnwr ydy rhywun sydd yn gwneud gweithredoedd niweidiol neu anghyfreithlon.

Mae hyn yn cael ei alw yn **lladdiad iechyd meddwl**. Rhaid inni adrodd **lladdiadau iechyd meddwl** i Lywodraeth Cymru.

AAc ar ôl yr **ADUS** rhaid inni adrodd beth rydyn ni yn ei ddarganfod i **GIG Cymru**.

Os nad oes angen **ADUS**, fe ddylai'r bwrdd iechyd ddal i ymchwilio i'r **lladdiad**.

Fe fyddwn ni yn gwneud **ADUS** pan:

Mae **lladdiad** wedi digwydd yn defnyddio **arf ymsodol**. Ac mae'r person dros 18 oed ac yng Nghymru.

Arf ymosodol ydy rhywbeth y byddai rhywun yn ei ddefnyddio i achosi niwed i berson arall. Er enghraifft, cyllell.

Mae rheolau am wneud ADUS ar gyfer **lladdiadau arf ymosodol**. Er enghraiff:

- Rhaid i gorff y person fod wedi cael ei ddarganfod.

- **Neu** rhaid i ran o gorff person fod wedi cael ei ddarganfod.

- Rhaid inni wybod pwy ydy'r person marw.

- **Neu** rydyn ni'n meddwl pwy wnaeth achosi'r farwolaeth.

- Roedd gennym ni wybodaeth am y bobl dan sylw cyn i'r **lladdiad** ddigwydd. Er enghraifft roedden nhw mewn perygl. **Neu** roedden ni'n gwybod eu bod yn debygol o achosi niwed.

Sut i wneud ADUS

Fe fydd **Byrddau Diogelu Rhanbarthol** yn rheoli adolygiadau yn eu hardal. Fe fydd **Byrddau Diogelu Rhanbarthol** yn creu **Grŵp Adolygu Achos**.

Fe fydd y **Grŵp Adolygu Achos** yn:

- Siarad gyda'r plentyn neu'r oedolyn mewn perygl os oes angen. A gyda aelodau eu teulu.

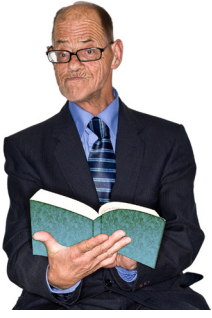
- Siarad gyda staff sydd wedi bod yn gweithio gyda'r plentyn neu oedolyn mewn perygl. A gyda'u teuluoedd.

- Gwneud yn siŵr bod pethau'n cael eu gwneud yn iawn, A bod staff yn dysgu oddi wrth yr achos.

Adroddiad

- Anfon adroddiad yn ôl i'w **Bwrdd Diogelu Rhanbarthol**. Gyda chynllun gweithredu.

Fe fydd y **Bwrdd Diogelu Rhanbarthol** yn darllen yr adroddiad a'r cynllun gweithredu. Ac yn penderfynu beth sydd angen ei wneud nesaf.

Ddylai'r broses yma ddim cymryd mwy na 12 mis.

Yna fe fydd y **Bwrdd Diogelu Rhanbarthol** yn gwneud yn siŵr bod y bobl gywir yn darllen yr adroddiad. Ac yn cael dysgu oddi wrtho.

Fe fyddan nhw yn gwneud cynllun gweithredu **clir iawn** ar sut i wneud pethau'n well.

Mae pob **ADUS** yn cael eu storio yn **Storfa Diogelu Cymru**. Mae eu storio mewn un lle yn ei gwneud yn haws i bawb eu darganfod.

Pwy sydd yn gwneud ADUS

Mae'n bwysig bod y bobl gywir yn gwneud **ADUS**.
A'u bod yn gwybod beth ydy eu rolau.

Fe fydd y bobl yma yn cymryd rhan mewn ADUS:

Y Grŵp Adolygu Achos

- Y Cadeirydd
- Y Panel Adolygu
- Yr Adolygydd

- Y Bwrdd Diogelu Rhanbarthol
- Bwrdd Gweinidogion ADUS Cymru

- Hwb Cydlynnu ADUS
- Partneriaethau Diogelwch Cymunedol. Os oes angen.

Y Grŵp Adolygu Achos

Mae grwpiau adolygu achos yn penderfynu os oes angen ADUS. Yna fe fyddan nhw yn holi'r cadeirydd eto.

Pan mae mwy nag un Bwrdd yn cymryd rhan fe fyddan nhw yn gwneud yn siŵr bod yr holl fyrddau yn gweithio gyda'i gilydd yn iawn.

Pan mae mwy nag un plentyn neu oedolyn mewn perygl dan sylw, fe fyddan nhw yn gwneud yn siŵr bod pawb yn cael eu trin yn deg.

Y Cadeirydd

Fe fydd y cadeirydd yn gwneud y penderfyniad terfynol i wneud **ADUS** neu beidio.

Maen nhw hefyd yn gwneud yn siŵr bod yr adolygiad yn gyson unwaith mae'n dechrau.

Y Panel Adolygu

Mae'r panel adolygu yn rheoli'r broses adolygu. Ac yn cael yr holl wybodaeth am yr achos at ei gilydd.

Maen nhw hefyd yn gwneud yn siŵr bod pawb yn dysgu o'r adolygiad.

Fe ddylai pob panel adolygu fod yn weithwyr proffesiynol. Ac fe ddylai fod yr un grŵp o bobl drwy'r holl adolygiad.

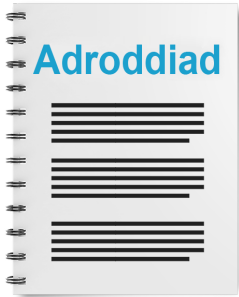

Ond ddylen nhw ddim fod wedi cael unrhyw beth i'w wneud gyda'r achos cyn hynny.

Yr Adolygydd

Mae'r adolygydd yn siarad gyda'r holl bobl sydd yn rhan o'r achos.

Yr adolygydd sydd yn ysgrifennu'r adroddiad terfynol. Ac yn gwneud yn siŵr ei fod yn cael ei rannu gyda'r bobl gywir.

Y Bwrdd Diogelu Rhanbarthol

Mae **Byrddau Diogelu Rhanbarthol** yn cysylltu beth rydyn ni wedi ei ddysgu gyda pholisiau a chynlluniau yng Nghymru. Maen nhw'n cefnogi newidiadau i'r gyfraith ac yn cael y pethau rydyn ni eu hangen i wneud yn siŵr ein bod yn gweithio yn y ffyrdd gorau.

Maen nhw'n gwneud yn siŵr bod pob **ADUS** yn cael eu gwneud yn gywir. A bod camau yn digwydd i wella pethau.

Bwrdd Gweinidogion ADUS Cymru

Pwrpas y bwrdd ydy:

- Gwybod am yr holl adolygiadau sydd yn digwydd yng Nghymru. A gwneud yn siŵr bod pawb yn eu gwneud yn yr un ffordd.

- I helpu gydag unrhyw adolygiadau anodd.

- I feddwl am unrhyw newidiadau sydd eu hangen i'r gyfraith.

- I wella **diogelu** ar draws Cymru.

Hwb Cydlynnu ADUS

Rôl yr hwb ydy

- Creu rhestr o gadeiryddion, awduron ac adolygwyr wedi eu hyfforddi sydd yn gallu gweithio ar **ADUS**.

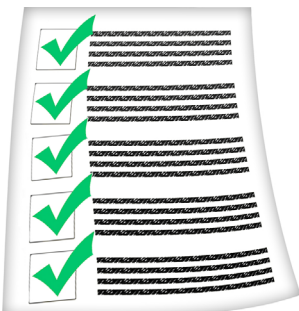
- Gofalu am yr arian sydd ei angen i wneud **ADUS**.

- Casglu gwybodaeth am adolygiadau. A storio **ADUS** wedi eu gorffen yn y **Storfa Diogelu Cymru**. Mae'r **Storfa** wedi cael ei chreu fell le i storio pob **ADUS**.

- Rhedeg digwyddiadau hyfforddi ar draws Cymru. A rhannu beth mae pobl wedi ei ddysgu.

- Gweld beth sydd angen ei wneud ar ôl adolygiad. A gwneud yn siŵr ei fod yn digwydd.

Partneriaethau Diogelwch Cymunedol

Mae'r rheolau ychydig yn wahanol ar gyfer **lladdiadau domestig**.

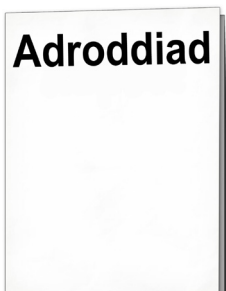
Mewn achosion o'r fath fe ddylai rhywun o'r **bartneriaeth diogelwch cymunedol** ymuno gyda'r **ADUS** hefyd.

Mae'r cadeirydd a pherson o'r **bartneriaeth diogelwch cymunedol** yn penderfynu os oes angen **ADUS**.

Fe fyddan nhw yn rhoi gwybod i'r **Swyddfa Gartref** beth maen nhw yn ei benderfynu. Ac yn rhoi gwybod i deulu'r dioddefwr hefyd.

Unwaith mae'r adolygiad wedi gorffen fe ddylai'r adolygydd anfon yr adroddiad terfynol i'r **Swyddfa Gartref**.

Cynnwys teulu ac unigolion allweddol mewn adolygiadau

Am bob adolygiad rydyn ni yn eu gwneud fe fydd angen cynnwys gwahanol bobl. Maen nhw'n gallu bod yn:

- aelodau allweddol o'r teulu

- y dioddefwr

- **y cyflawnwr**

- ffrindiau

- staff cymunedol

- cymdogion

- cydweithwyr

- cyflogwyr

Rydyn ni wedi creu rhai canllawiau ar gyfer hyn:

- Fe fyddwn yn cysylltu gydag unigolion allweddol mor fuan â phosibl. Fe fyddan nhw'n cael yr wybodaeth ddiweddaraf am beth sydd yn digwydd yn yr adolygiad, os mai dyna beth maen nhw eisiau.

- Fe fyddwn ni yn dweud wrth unigolion allweddol am y broses a beth fydd yn digwydd.

- Fe fyddwn ni yn rhoi person cyswllt i deuluoedd ac unigolion.

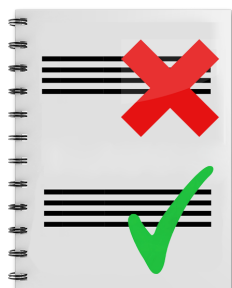
- Fe fyddwn ni yn cefnogi unigolion allweddol drwy'r broses adolygu.

- Fe fyddwn ni yn defnyddio iaith hawdd ei deall drwy'r amser.

- Fe fyddwn ni yn cyfathrebu yn yr iaith o'ch dewis chi.

- Os ydy teuluoedd ac unigolion allweddol yn teimlo nad ydy'r adroddiad yn hollol gywir, maen nhw'n gallu awgrymu newidiadau.

- Fe ddylai teuluoedd ac unigolion allweddol wybod pwy i gysylltu gyda nhw os nad ydy'r canllawiau yma yn cael eu dilyn.

Pan mae'r adolygiad am blentyn neu oedolyn mewn perygl

Yn y gorffennol, doedd plant ac oedolion ifanc ddim bob amser yn cael siarad mewn adolygiadau.

Yn ein profiad ni mae'n well os ydy pawb, a pobl ifanc yn cael eu cynnwys. Hyd yn oed ychydig bach.

Fe fydd **Byrddau Diogelu Rhanbarthol** yn defnyddio ffyrdd gwahanol o weithio gyda theuluoedd.

Mae **Byrddau Diogelu Rhanbarthol** yn goruchwylio diogelu yn eu hardal. Mae 6 yng Nghymru.

Fe fyddwn ni yn rhoi adborth o adroddiadau i aelodau teulu yn y fformat maen nhw eisiau.

Pan mae lladdiad domestig wedi digwydd

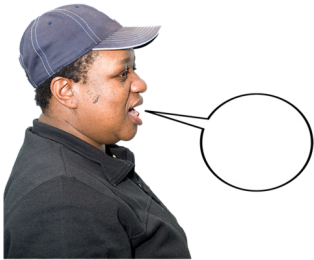

Rydyn nin teimlo y byddai'n syniad da siarad gydag aelodau teulu a ffrindiau ar ôl **lladdiad domestig**.

Manteision cynnwys teulu a ffrindiau ydy:

- Helpu i gefnogi dioddefwyr trosedd. Eu helpu nhw i wella cystal ag maen nhw'n gallu.

- Rhoi cyfle i'r teulu gyfarfod y panel adolygu a chael eu lleisiau wedi eu clywed.

- Helpu teuluoedd i gael dweud sut rydyn ni'n gallu stopio **lladdiadau domestig**.

- Mae'r panel adolygu yn gallu gweld y dioddefwr ac/neu'r **cyflawnwr** drwy lygaid y teulu.

- Fe fydd teuluoedd yn gallu dweud enw gwahanol i'r dioddefwrsydd i'w ddefnyddio yn yr adroddiad. Mae hyn i stopio'r dioddefwr rhag cael ei adnabod os mai dyna beth mae'r teulu eisiau.

Pan mae aelodau teulu yn cymryd rhan mewn adolygiad fe fydd cadeirydd y panel yn:

- cynnig cyngor arbenigol i bobl sydd angen **eiriolydd**.

Eiriolydd ydy rhywun sydd yn gweithio ac yn siarad i fyny i gefnogi person arall.

- Siarad gyda'r **eiriolydd** ar ran y tyeulu dan sylw.

- Fe fydd y cadeirydd yn meddwl am unrhyw anghenion ethnig, diwylliannol neu iaith y teulu.

- Fe fydd y cadeirydd yn esbonio sut y bydd cymryd rhan yn yr adolygiad yn helpu dioddefwyr eraill.

Weithiau mae lle i gredu bod **lladd ar sail anrhydedd** wedi digwydd.

Lladd ar sail anrhydedd ydy pan mae aelodau teulu yn cael eu lladd, yn enwedig merched. Maen nhw'n cael eu lladd oherwydd bod eu teulu yn credu eu bod nhw wedi dod â chywilydd ar y teulu.

BCyn cynnwys teuluoedd mewn adolygiadau, rhaid nodi pob risg. Rhaid inni feddwl am yr effaith fydd cynnwys teulu a phartneriaid eraill ar y dioddefwr.

Weithiau fe fydd pobl sydd yn **lladd ar sail anrhydedd** yn dweud eu bod wedi gwneud hynny oherwydd eu diwylliant a'u gwerthoedd.

Rhaid i'r panel adolygu gael cyngor arbenigol a gwybodaeth gan weithwyr proffesiynol a chyrrff allanol.

Camau ADUS

Mae llawer o gamau i fynd drwyddyn nhw i gwblhau **ADUS**:

Llinellau amser

Mae llinellau amser yn dangos dyddiadau pan wnaeth rhai pethau ddigwydd.

Fe ddylai llinellau amser fynd yn ôl ddigon pell inni ddeall yr holl stori. Ond ddylen nhw ddim mynd yn ôl mwy na 12 mis yn y rhan fwyaf o achosion.

Dogfennau eraill

Mae'n ddefnyddiol creu dogfen sydd yn dangos holl aelodau'r teulu mewn achos. A sut maen nhw'n perthyn i'w gilydd.

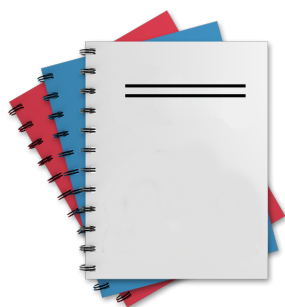

Efallai ein bod yn sylweddoli nad ydyn ni yn gallu gwneud adolygiad ar achos arbennig. Os ydyn ni'n stopio fe fyddwn ni yn ysgrifennu adroddiad i ddweud pam

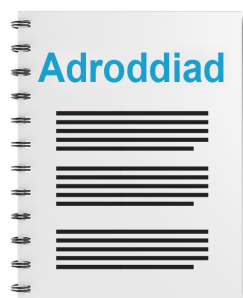
Dysgu o ADUS

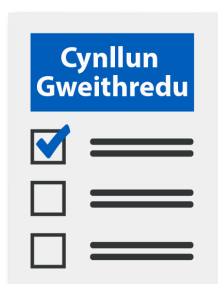
Ar ddechrau pob **ADUS** fe fyddwn ni yn cynnal digwyddiad dysgu. Fel bod pawb yn gallu trafod yr achos a dysgu oddi wrtho.

Fe fyddwn ni yn defnyddio hen achosion i'n helpu ni.

Ar ôl yr adolygiad fe fyddwn ni yn ysgrifennu adroddiad am beth rydyn ni wedi ei ddysgu.

Fe fyddwn ni hefyd yn ysgrifennu cynllun gweithredu. Fe fydd hwn yn dweud beth mae angen inni ei wneud i wella **diogelu**.

Mae'r broses yma yn bwysig iawn. Ac mae'n helpu pawb i wneud gwell gwaith yn y dyfodol.

Sut i ddysgu o ADUS

Rhan mwyaf pwysig **ADUS** ydy beth rydyn ni'n gallu ei ddysgu oddi wrthyn nhw.

Fe fydd hyn yn helpu i gadw plant ac oedolion mewn perygl yn fwy diogel yn y dyfodol.

Mae **Storfa Diogelu Cymru** wedi cael ei greu fel lle i storio pob **ADUS**. Mae storio pob **ADUS** mewn un lle yn eu gwneud yn fwy hawdd i bawb ddysgu oddi wrthyn nhw.

Fe fydd yr **Hwb Cydlynnu ADUS** yn defnyddio'r **Storfa** i ddeall pa achosion sydd yn digwydd yng Nghymru. A gweld sut rydyn ni'n gallu gwneud **diogelu** yn well.

Fe fydd yr **Hwb Cydlynnu ADUS** yn rhedeg digwyddiadau dysgu bob 6 mis.

Mae **Fforymau Proffesiynol Aml-ddisgyblaethol (MAPFs)** yn ddigwyddiadau i rannu gwybodaeth a dysgu o **ADUS**. Maen nhw'n cael eu trefnu gan y **Byrddau Diogelu Rhanbarthol**.

Mae **MAPFs** yn rhoi cyfle i bawb siarad am **ADUS**. A dysgu oddi wrth ei gilydd.

Mae **MAPFs** yn helpu i gadw plant ac oedolion mewn perygl yn fwy diogel yn y dyfodol.

Fe ddylai unrhyw beth newydd rydyn ni yn ei ddysgu o **MAPFs** gael ei rannu gyda gweithwyr proffesiynol ar draws Cymru.

Diogelu gwybodaeth bersonol

Fe fydd rhywfaint o wybodaeth bersonol pobl yn cael ei rannu mewn **ADUS**.

Ond fe ddylai gwybodaeth bersonol pobl gael ei ddiogelu cymaint â phosibl.

Er enghraifft, fe ddylen ni ddefnyddio enwau ffug mewn adroddiadau i amddiffyn pobl.

Ac fe ddylen ni wneud yn siŵr bod adroddiadau a dogfennau yn cael eu cadw yn rhywle diogel.

Efallai y bydd angen inni ddweud wrth bobl pa wybodaeth sydd gennym ni amdanyn nhw.

Mae angen inni wneud yn siŵr ein bod yn dilyn y gyfraith.

Gwneud ADUS ar hen achosion

Ni ddylid gwneud adolygiadau ar bob achos.

Byrddau sydd yn penderfynu pa achosion sydd yn cael **ADUS**. A pha rai sydd ddim.

Weithiau mae **Byrddau** yn penderfynu y byddai'n ddefnyddiol gwneud **ADUS** ar hen achos.

Maen nhw'n gwneud hyn os ydyn nhw'n meddwl ein bod ni yn gallu dysgu llawer o'r achosion yma.

Rydyn ni'n dilyn yr un rheolau ar gyfer **ADUS** hyd yn oed os ydyn nhw wedi digwydd amser hir yn ôl.

Prosesau eraill

Mae **ADUS** am ddysgu a gwneud gwelliannau.

Dydy **ADUS** ddim am gosbi staff am wneud camgymeriadau.

Yn ystod **ADUS**, efallai y byddwn yn sylweddoli bod staff wedi gwneud rhywbeth yn anghywir., Neu eu bod nhw wedi torri'r gyfraith.

Efallai bydd angen inni siarad gyda'r heddlu.

Ond ddylai hyn ddim ein stopio ni rhag gwneud yr **ADUS**.

Os ydy rhywun yn cwyno. Mae gennym ni broses gwynion y dylid ei dilyn.

Geiriau anodd

Arf ymosodol

Arf ymosodol ydy rhywbeth y byddai rhywun yn ei ddefnyddio i achosi niwed i berson arall. Er enghraifft cylllell.

Cam-drin

Cam-drin ydy pan mae rhywun yn eich anafu neu yn eich trin yn ddrwg. Mae gwahanol fathau o gam-drin.

Cyflawnwr

Dyma rhywun sydd yn gwneud pethau niweidiol neu anghyfreithlon.

Diogelu

Mae hyn yn meddwl diogelu iechyd, llesiant a hawliau dynol person.

Eiriolydd

Rhywun sydd yn gweithio ac yn siarad i fyny dros berson arall.

Esgeulustod

Dyma fath o gam-drin. Mae'n meddwl nad ydy rhywun wedi rhoi'r gofal rydych chi ei angen i chi.

Lladdiad

Pan mae rhywun yn cael eu lladd gan rhywun arall.

Lladd ar sail anrhydedd

Lladd aelodau benywodd y teulu gan aelodau gwrywaidd oherwydd eu bod yn teimlo bod cywilydd wedi ei ddwyn ar y teulu.

Lladdiad domestig

Dyma pan mae rhywun wedi marw oherwydd esgeulustod, trosedd neu gamdriniaeth gan rhywun roedd y dioddefwr yn perthyn iddyn nhw neu mewn perthynas gyda nhw.

Lladd ei hun

Lladd ei hun ydy pan mae rhywun yn drist iawn ac maen nhw'n penderfynu lladd eu hunain